

آبونه شرالعلی : هر بر اینچهون
سنه لکی (۴۰۰) آلق ایلنی
(۲۲۰) ، ممالک اجنبیه اینچهون
سنه لکی (۴۰۰) ، آلق آیلنی
(۲۰۰) غروشد.

نسخه سی ۷،۵ غروشد.
سنه لکی ۵۲ عدد در.

اداره خانه : باب عالی جاده سندہ
رشید افندی خانندہ

اخطرات
آبونه بدی پشیندر.

سلکه موافق آثار مع المتنویه
قبول اولنور . درج ایدلهین
یلزیلر اعاده اولنماز .

والله یهدی من یشاء عالی صراط مستقیم

باش محترم
محمد حاکف

صاحب و مدیر
اشراف ادیب

آدراه من تبیدیل شده آبر بجهه
و غروش کوندر لملیدر .

مکتوب لرک امعنالی واضح
و او قوناقی او لمی و آبونه
صره نوم رو سنی محتوی
بولونسی لازم در

ممالک اجنبیه اینچهون آبونه
اولا نلرک آدرسلرینک
فرالسرجه یاز لمی رجا اولنور .

پاره کوندر لدیک زمان نه
دائز او له دینی بیلدیر لمی
رجا اولنور

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

قانوننک تطیق زماننده کی وقومات ایله قالقدن صوکره کی جرائم مقایسه لی بوصورتنه قیدايده رکهلال اخضر کاتب عمومیلکنه بیلدرمک کرک استانبوله ، کرک طشره ده کی بوتون ایچکی دشمنلرینک الک منحتم وظیفه لریدر .

هلال اخضر جمعی منع مسکرات قانوننک الفاسندن صوکره جبسخانه عمومی به وقوع بولان دخولرله بونلرک بودجه یه تحیيل ایلدیکی آغیرلگک علمی بوصورتنه نیشته ، کٹولک عضویتنه حصوله کتیردیکی تخریباتی مصور مولاز و بلاقلرک احضاریته ، صحیه و کالنک ایچکی علیهنده فیلملر ولوحات کتیر تملک صورتیله جمعیت مساعدینک تقویاسنی استرحامنه ، ولایتک هیچ اویازسه علی سرخوشلنه مانع اویاسنی رجایه ، طشره بلدیه دیسلرینه بر سیرکوله رک منع مسکرات قانوننک الفاسندن اول وصوکرا کی وقوماتک نتیق ایله هلال اخضر مرکز عمومیسنه کوندویلسنی استرحامده قرار ویرمشدر .

هلال اخضر قولغره سی تشرین اولک اون یدنچی جمعه کونی سنک قونغره - فی عقدایده جکدر . او زمانه قدر بوتون طشره بلدیه دیسلرینک ، حاکملرک ، مفتیلرک جمعیتک رجا ایتدیکی معلوماتی طوبلاپوب نارساله همت ایتلری الک منحتم وظیفه لریدر . بو خصوصده اصلا تکاسل کوستمه ملیدر . هلال اخضر شعبه سی تشکل ایمهین قضا و ناجه لرده ویرمیدر . هلال اخضر شعبه سی تشکل ایمهین قضا و ناجه لرده در حال ایچکی دشمنلرندن اوچ بش کیشی برآرده کله رک برهلال اخضر شعبه سی تشکیل ایتلری و مرکز عمومی بی خبردار ایتلری لازم کاید . سرخوشلرک نعره لرندن قورقوب سورایه بورایه سینمکدن ایسه هلال اخضر جمعیتک اطرافده اول بر لکیله چالیشه رق خانمانلریقان بومدهش آفتک اوکنه کچمه یه اوغراشمالیدر . اکر هر کس عهده سنه دوشن وظیفه بی ایفا یه شتاب ایده جک اوورسه آز زمانده بو بلادن قور تو له جغمه شبهه بوقدر . (والذین جاهدوا فینا له دینهم سبلنا و ان الله لمع المحسنين)

* *

یاپیده مصرفه فارشی آیینه محصول ۱

یوی غزه لردن بری دارالعلمات مدیری ایله اجرا ایشیکی ملاکانی نشر ایدیور . بو ملاقانه مکتبه ایدیلن مصرف ایله آیینان محصولک لسبتزرلک نظر دقتیزی جلب ایتدی . مدیر بکده بوف اعتراف ایدیور :

« استانبول قیز معام مکتی ۵۴ خانم چیفاریبیور . کله جک سنه ۳۵ ماذون ویره جک . سنوی معانسات خارج اولق اوژر ۶۰ بیک لیرا مصرفه ، تورکیه برمثی دها بولونمايان بناسنه نظرآ بو نتیجه چوق آزدر . » دیبور .

معاشاتدن باشقه سنوی آلتیش بیک لیرا صرف او لوئیورده بونک مقابله ده آنچق اوتوز قرق معلمه چیقاپیلیور ! نه هظیم اسرافات ! آلتیش بیک لیرا ایله استانبوله بیک کسور طلبة علوم مدرسه لرده تحصیل ایدیوردی . بوقدر

فدا کارلر حیرتلر شایاندر . اوراده منوع اولان ایچکینک مالکتمزده سربست اولسی بزمسمانلر ایچون بک زیاده جوالق موجبدر .

برنجی بویوک ملت مجلسی زماننده بزدهده وضع ایدیلن ایچکی نموعیت مملکتنه نه قدر حسن تأثیر اجرا ایتش ، نه عظیم فائمه سی اولمشدی . آماطولیک هر طرفده میخانه لر قایامش ، ملتک ایکور بوز عنصرنی تخریب ایدن اوژهیلی راقی فیچلری قیریلاشدی . بو بوزدن وقوفات و جرائمک بک زیاده اوکن آلتیش ، حکمه لرده جنایت دعوا ری عادتا قلاممشدی . فقط ایکنچی بویوک ملت مجلسی سلفنک اوکوزل امر خیرنی بیقدی ، ایچکی سربستیسی تکرار وضع ایتدی . شیمدی هر طرف ینه میخانه کسیلیدی . میخانه بی روهرک بوزی کولدی . يالکز استانبوله بیدی بیک میخانه بی مساعده استحصلال ایچون پولیسه مراجعت ایتدی . شیمدی کونده وسطی اون بش ، یکرمی بیک اوچه راقی صرف ایدیلیور . آدام باشه الیش در هم اولسه ۱۶۰ بیک ایچکی ایجن اولدیفی آکلاشیلر . هر کون بوقدر آدام سرخوش اویوره هانلہ سنک نفقه سندن کسہ رک روهرک ، میخانه جیلرک کیسنسی طولدیریبیور . بو بوزدن ضابطه وقوفاتک ، جنایتلر لدنه نه قدر آرتدیغی کون ظرفده ۱۹۸ ضابطه وقوفاتک ، بارامده يالکز اوچ عظیمه سی « ساقه سکر » ایله ایقاع ایدیلیکی رسی داپورلرده ذکر ایدیلش اولدیفی اعلان اووندی . مسکرات دسوی آلمق ایچون ایچکی سربستیسی یکیدن وضع ایدنلر نه بویوک خطاطیله مش اولدقلرینی کور ملیلرده اکر ذره قدر انصافلری و ملته محبتلری وارسه بو خانمانلر سوندورن بلانک دفعی چاره سنه باقلیلردر . وقت غنیمه سی نشرا ایتدیکی برمقاله ده مسکرات بوزندن حکومتک بکله دیکی رسومک هیچچه حاصل اولمادیفی واولمایه جنیه « پاچیله ک مدھش صورتنه اجرای حکم ایتدیکی » ایچکی سربستیسینک ضرردن باشقه بر قانده سی اولمادیفی اوژون اوزادی ایضاح و انبات ایتشدر . مقاله شو صورتله نهایت بولیور :

« بوکیدیشه حکومتک مسکرات رسومندن بکله دیکی واردات یکوتی طوقنچ شویله دورسون ، بالکس اورنه لقده غیر طیبی ، غیر قاتونی احوالک انتاج ایده جک اخلاقسازلرلر ، ضررل باش کوستره جکدر و بولن آیریمه مملکتک هیأت همومیسی نامنه ضرر قید اوونه جقدر ... »

سرخوشلله وقوعه کان سخیع جنایتلری انسان ایشیتیکه تویلری اور پریبور . اولادیفی بیچاق ایله اولدورن ، فاریسی صالدیرمه ایله یره سرن ، فیحش هاللرینه دوکولن سرخوش و قعله لریله هنر لر طولودر . منع مسکرات قانوننک استانبوله قالقدن صوکره وقوع بولان جرائمک کثرنی هلال اخضر جمعیتی بوقواعاتی ضبط و تثیته سوق ایتشدر . جمعیت تشرین اوله العقاد ایده جک قولغره یه بر واپور حاضر لامسق فرار لاشدیر مشددر . بو خصوصده جمعیتی معاونت ایتمک ، منع مسکرات

اساساً تکفور طاغیلرده مدیر محمود بکت تکفور طاغی قیزلرک او کلرله بر لکده تحصل ایمک آرزو سنه بولوند قلرینه دادر معارف و کالنه مراجعتک عندي بر مراجعت اولدینه، تکفور طاغی اهالیستك قیزلرله او کلرک الا تهلهکلی بر جانده برابر بولونمالرینک تصورندن بیله اندیشه ایده جل قدر آغیر باشلي اولد قلرینه، مدیر بکت او کل لیس سنه تحصیل ایتدیرمک ایسته دیکی کندی قیزی ایچون بولیه بر مراجعته بولوندینه « مطبوعاته بیلدیرمشلردى .

اطرافی ولوهه ویرن بومراجعتک، جوق چمکسزین، حقیقت و ماهیقی میدانه چیقمسی جوق فائدەلی اویشدر. چونکه هر کس بومراجعتک سرینی آکلامق ایچون جوق مراقب ایدیسوردی . معارف و کالنه مال بولش منفری کبی بولیه صاحجه بر تکلیف او زرینه آنکت آچیه به قالقیشماسو ده آز حیرت ایدیله جل بر شی دکلدر . ای که دارالفنون امینی ده جور وک تخته به باصره رق فیکرینی آچیقجه سویله مش اویمادی . معماقیه خلط تدریسات مقرر سه دارالفنون امینی او کاده بر (عمدۃ اجتماعیه) بولقده اظهار عجز ایمز .

* *

ذار ماسونلۇم بىر بىغامارى

طنین خزنه سنک لو ندره مخابر مخصوصی يازیسور :

« بزم فارماسونلر مز مباحثات و امور سیاسیه خابه دن متنه اولان لوچه لرته برملاجأ کبی التجایتدلری زمان او نلرک حیاھ عائی تلقیلری سز کلیلردن بوسبوتون باشقه شیئلردر . او ووت فاردشلرک بونون دقتلری کندی سرلرینه ، يالاچقلری ایلکلاره ، يورغۇنلەقلرینی تازه حیات ویره جل شیئلرە موقع فدر . حیات يومىدە على العاده انسانلر فارماسون لوچلری خارجندە پرنسلر، اصیلزادەل و پیسقۇپوسلە کوردوشوب طانیشقا ایچون بک آز فرسته نائل اولورل . حالبۆکه ماسون اجتاعلرندە بر آرایه طوبلانلار هېسی کار دشدەرل و او راده ملکتنکه بالى باشلى آدملىله هر وقت کوردوشە بیلەرل . يقیندە فرالك عموجسى قراك ایکنېي او غلنی ول عهده، لوردلە پیسقۇپوسلە و هرصنندن فاردشلر حضورندە بولیوك براهمیت اداریسى اولان برماسون لوچسە بىلشىرە جىڭىر . مىسىمە بىر جوق ممتاز آمریقا فارماسونلری ده زاڭ صفتىلە حاضر بولوناجىلدە . »

* *

بعصه تورك فارمانىزمه ئايقىيە سيل

ایتالیانک نیم رسمي خزنهسى (تریبونا) نك استانبول مخابر مخصوصی خزنه سنه تورك فارمانىز حقىنە بازىدېنى بىر مقالەبى (وقت) خزنهسى ترجمە و نشر ایتمىشدر . بعض شایان دقت فقرە لرینی انظار عبرە وضع ایدیسورز :

« تورك قادىنى ، شىمدى ، اوندە آسيانى شرقىلری تۈرم ایده رک و طاتىلر يېرك يموشاق ياتاق و ياصىدقىلە ياصلانش اولدېنى كە بىدانس صالحەندە كىدەرک شىمى و فوقس تروت رقصلىنى دە يابىلەر . تورك قادىنى آوروپائىچىتە كىندىنى صالىبور مىكلە برابر شرق خادىلىنى دە

قىاعتىكار اولان طلبة علومك رزقلرینى ، آباء واجدادن كىندىلرینه وقف ايدىلش اولان نقلرینى كىسرک اوئلىرى پريشان بىحالدە آچ و سغىل براققى قدر اولاد وطن حقىنە مساواتىز بىر حرکت او لمماز .

اکر معارف مؤسسهسى بىر عصر دن بىر درعىمە ایتش اولدېنى وظىفەنى ممکن سرتە پاپش اولايدى ، يعنى مملکتىدە ضرورى اولان ابتدائى مكتبلرینى اولسون معلملىله برابر اکال ايدەرک او قور يازارلە عىدىنى هىچ او لاما زە يوزدە الى يى كېيرە بىلەسى يدى بوكۇن مدرسه لدن يېتىشە جاك برقاج يېك اهل علم و معرفى جوق كوردو بىلەرىدى . حالبۆکه معارفڭ بوكۇن نە درجه حال افالاسەدە اولدېنى بالذات معارف و كىلى اعتراف ايدىسور . هىبرىندە مكتب تأسىسى ضرورى اولان قرق بىك كويه مقابل ، آنجىق (۳,۲۰۰) مكتب موجود ايمش . ولايت سرکىزلىندەن مكتابىدە بوكا داخل . موکرە يېشى . بىك معلم احتىاجى قارشوشىدە موجود معلملىك عددى آنجىق (۵,۰۰۰) ايمش . بونى بىزدىك ، معارف و كىلى سوپەيور ، اعتراف ايدىسور .

بىر عصر دن بىر معارف مؤسسهسى نە يامش ؟ تىعيم معارف ایچون خلقىن آلان ويركىلری نزەتھە صرف ایتش ؟ بىقدار زوالى ، بىقدار شایان سرحت بىر حالدە بولونان معارف مؤسسهسى طاشىدەن خواجە آزا يوب بولق اىستەكىن حاضر قورولش مدرسه لدن ، سوک سەھىل دە اى محصول دە ويرمە يە باشلايان بۇھامى مۆسیسەلدن ، اورالارده هىدرلۇ خەرمەتە قاتلانارق آنجىق كفاف نفس مقدارىلە تحصىل علمە راضى اولان طلبة هلومىن نە اىستىدى ؟ معارف و کالنه بىك كېيىھى ایچون تحصىل ابتدىكى مصروفە مدرسه لدن استفادە ايدە مزىدى ؟ بومدرسه لدن چىقاتلىرى بىر كويه خواجە يابىسىدە اون آلتى بىك كوبى اولسون جەمالىدىن قورتارىش او لوردى . معارفک اون آلتى بىك معلم يېتىشىدىرىمەسى ایچون شىمدى يە قدر اولان كىدىشىنە نظرآ . - هىحالدە لااقل دېعە لەزىمەر . معارفادە يابىلمىقىدە اولان اصلاحاتى دە كورىيورز . يالكىز اسلام دەكىشىور . بىرده معلملىر او رادن او رايە بىجاپىش ايدىلەر . ابتدائىلر بولىدە دارالفنون بىجا بونىن حالىمى ؟ ادبیات فاكولته سنک بى شعبە سەندەن بوسنە اىكى افتدى چىقىش . دېكىر اىكى شىعې سەندەن هىچ ماذۇن اولان يوق . هانى ، باشقە مملکتىدە اولسە بولىدە دارالفنونك قاپوسىنی چىك ، قاپارل . بولىدە افلاس حالىندە بولونان بىرمۇسى ناك مدرسه لدن استفادە ئىدوشونە جىكى يىرىدە اون آلتى بىك كېيىھى دە جەلا اردۇسەنە الحاق اىتىسى بىجا هانىكى مضرى معارف عەددە سەنە موافقىرى ؟ .

فقط بونە شاشىلە جق بىشى يوقدر . معارف و کالنه « مادام كە بزم مؤسسه حال افلاسەدەر ، مساوات عەددە سەنە دەيە مدرسه لەكىدە بىزە التھاق اىتىسى لازىمەر . » ذهنىتى اوقدر غریب كورمە مىلىدە .

* *

منظە خەربىسات تىكلىپىشىرە بولوناھە ذاتىڭ ماھىتى

لىسەلرده قیزلرک ارتكىلرله بر لکدە تدریسەندە بولۇنچ آرزو سنه او لاد قلرینه دادر تکفور طاغى لىسەسى مدیرى محمود بک طرفىدىن بىر طلب واقع اولدېنى و بىطلب او زرینه معارف و کالنچە بىر آنکت آچىلدىنى خزنهلىرى يازمىشدى . اخىرا بومديرىڭ مسامىھ بىلتلىرى مسئلە سەندەن طولايى اوچىوز ايرالق بىرسە استعمالى تحقق ايدەرک هىزلى ايدىلە يېكىنى خلط تدریسات حقىنە كى مراجعى هەرض خلوص اىلە سوھ استعمالى او رەنگ مقصىدىنە مېتى اولدېنى يىنە خزنهلىرى يازىسور .